

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.100/2020/4. szám

A felperes:

Felperes (cím3.)

Az alperesek:

alperes1. (cím1.) I. rendű;

alperes2. (cím2.) II. rendű

Az alperesek képviselője:

ügyvéd (cím4.)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperesek 7. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Kaposvári Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

20.P.20.596/2020/6. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperesek a 2018. április 16. napján megjelent „Minket sem bír kikerülni Helység régi-új botrányhőse” című cikkben foglalt azzal az állítással sértették meg a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát, miszerint a felperes az ügyvédi tevékenységre vonatkozó kamarai etikai szabályzatot megsértve, nyereszkedve indított pert.

Az alpereseket az elsőfokú ítéletben meghatározott határidőben, helyen és módon az alábbi elégtételadó közlemény közzétételére kötelezi:

„A hírportál1 internetes hírportálon, valamint az ahhoz tartozó Facebook-oldalon 2018. április 16. napján megjelent cikkben megsértettük Felperes jóhírnévhez való jogát azáltal, hogy arra utaltunk, Felperes az ügyvédi tevékenységre vonatkozó kamarai etikai szabályzatot megsértve, nyereszkedve indított pert.”

Mellőzi a felperesnek feljegyzett kereseti eljárási illetékben való marasztalását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy tizenöt napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 12.000 (tizenkettőezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - külön felhívásra – 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A hírportál internetes hírportál működtetője az I. rendű alperes, kiadója a II. rendű alperes volt. A hírportál 2018. április 16. napján a „Minket sem bír kikerülni Helység régi-új botrányhőse” című írásban beszámolt arról, hogy a felperes pert indított a hírportál tulajdonosi köréhez köthető személy ellen, sőt, a lapjukat is beperelte. „Az ügyvédi kamara mit szólna ehhez?” alcím alatt a cikk az alábbiak szerint folytatódott: „A levélben szerepel még, hogy amennyiben nyolc naptári napon egyeztetünk vele, és kártérítést fizetünk számára, akkor eláll a pereskedéstől. Ez némiképp kicsapta nálunk a biztosítékot, hiszen tudomásunk szerint felperes aktív ügyvédi kamarai tagsággal rendelkezik, mégis nagyon úgy tűnik, hogy rajtunk szeretne nyereszkeskedni, ami teljesen szembemegy a kamara alapvető elveivel. Nem is értjük, miért szeretne kártérítést saját magának kicsikarni, hiszen ha tiszteletben tartaná az ügyvédi alapelveket, egy helyreigazítással is beérhetné (egyébként arra sem volna oka), de úgy tűnik, ezen elvekkkel sincs teljesen tisztában.”
- [2] A Kaposvári Törvényszék 20.P.20618/2018/10. számú – a Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.115/2018/7. számú ítéletével részben megváltoztatott – ítéletével az alábbi helyreigazítás közlésére kötelezte a szerkesztőséget:
- [3] „Helyreigazítás: Az internetes portálunkon 2018. április 16-án „Minket sem bírt kikerülni Helység régi-új botrányhőse” címmel megjelent cikkben azt a való tény, hogy felperes rágalmozás vétsége miatt büntetőeljárást kezdeményezett egy – az alperes tulajdonosi köréhez köthető – személlyel szemben, hamis színben tüntettük fel, amikor azt állítottuk, hogy az eljárás kezdeményezésére politikai okokból, az I. rendű alperes tevékenységével összefüggésben került sor. Valótlanul állítottuk továbbá, hogy „rajtunk szeretne nyereszkeskedni, ami teljesen szembemegy a kamara alapvető elveivel. Nem is értjük, miért szeretne kártérítést saját magának kicsikarni, hiszen ha tiszteletben tartaná az ügyvédi alapelveket, egy helyreigazítással is beérhetné (egyébként arra sem volna oka), de úgy tűnik, ezen elvekkkel sincs teljesen tisztában.”
- [4] A valóság ezzel szemben az, hogy Felperes mint természetes személy a Polgári Törvénykönyv személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó szabályai szerint az őt ért személyiségi jogsérelemért sérelemdíj-, és kártérítés iránti igényt terjeszthet elő. Ezzel ellentétes magatartási szabályokat az ügyvédi tevékenységre vonatkozó kamarai etikai szabályzat sem ír elő.”
- [5] A felperes módosított és kiegészített keresetében kérte, hogy a bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:51.§ a) pontja alapján állapítsa meg: az alperesek azzal, hogy a cikket a nagy nyilvánosság számára is elérhető weboldalukon, a web elérési úton, valamint a Facebook oldalukon, web2/ elérési úton közzétették, megsértették a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdés szerinti jóhírnévhez való személyiségi jogát. Kérte, hogy az alperesek a Ptk. 2:51.§ c) pontja alapján adjanak megfelelő elégtételt, és ennek biztosítsanak saját költségen megfelelő nyilvánosságot; ennek körében a bíróság kötelezze az alpereseket, hogy a cikknél legalább harminc napig, vagy ameddig a cikk hozzáférhető, a cikk elején vastagon szedetten az alábbi, a megítélt sérelemdíj összegét is tartalmazó szöveget jelentessék meg: „A cikkünkben megsértettük Felperes jóhírnévhez való jogát a címben foglalt „botrányhős” kifejezéssel, valamint „Az ügyvédi kamara vajon mit szólna ehhez?” bekezdéssel. Amiért szakmailag megpróbáltuk lejáratni, ezért elnézést kérünk tőle!” Kérte továbbá, hogy a bíróság az alpereseket a Ptk. 2:52.§ (1)-(3) bekezdései alapján kötelezze 1.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

- [6] Az alperesek a kereset elutasítását kérték, álláspontjuk szerint a felperesnek mint közszereplőnek a személyével és tevékenységével kapcsolatosan megjelentetett kritikákat tűrnie kell, az általuk működtetett és kiadott sajtótermék ezen a tűréshatáron nem ment túl.
- [7] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek azzal, hogy a nagy nyilvánosság számára is elérhető weboldalukon a <http://.../cikkek/2018/04/16/...html> elérési úton található cikket 2018. április 16. napján közzétették, valamint ezt a cikket a web2/ Facebook oldalukon is közzétették, megsértették a felperes jóhírnévhez való személyiségi jogát.
- [8] Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperes részére 500.000 forint sérelemdíjat, valamint a cikknél legalább harminc napig, vagy ameddig a cikk hozzáférhető, a cikk elején vastagon szedetten az alábbi szöveget jelentessék meg: „A cikkünkben megsértettük Felperes jóhírnévhez való jogát, a címben foglalt „botrányhős” kifejezéssel, valamint „Az ügyvédi kamara vajon mit szólna ehhez?” bekezdéssel. Amiért szakmailag megpróbáltuk lejáratni, elnézést kérünk tőle. A Kaposvári Törvényszék a személyiségi jogsérelem miatt 500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezte a kiadót, illetőleg a működtetőt.” Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, az alpereseket 50.000 forint perköltség és 30.000 forint feljegyzett kereseti eljárásai illeték, a felperest 30.000 forint feljegyzett kereset eljárásai illeték megfizetésére kötelezte.
- [9] Ítéletének indokolásában felhívta a Ptk. 2:42.§ (2) bekezdését, 2:45.§ (2) bekezdését és 2:51.§ (1) bekezdését. Kifejtette, hogy a politikusok megnyilvánulásai, tettei ki vannak téve az újságírók és a közvélemény alapos ellenőrzésének, ezért nekik nagyobb fokú toleranciát kell tanúsítaniuk. Ez a gyakorlat azonban nem értelmezhető olyan módon, hogy a közügyekre való hivatkozással a közélet szereplőiről, illetve tevékenységükről bármilyen valótlan tényt közölni lehetne. A Ptk. 2:44.§-a alapján a közéleti szereplők személyiségi jogait speciális feltételek között kell vizsgálni. Következtetése szerint az alperesek az általuk megjelentetett kijelentéseket nem a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása körében tették, a sajtóperben született ítéletek indokolása is rögzíti, hogy a felperes magánéletét, foglalkozását érintő, azt negatív színben feltüntető valótlan tényállítások, illetőleg valós tények hamis színben való feltüntetése történt az alperesek által működtetett, illetőleg kiadott sajtótermékekben és Facebook-oldalon. Álláspontja szerint a „botrányhős” kifejezés is a felperes magánéleti, személyiségi jogai érvényesítése körében tanúsított magatartására, illetőleg ügyvédi tevékenységére vonatkoztatható, a negatív tartalmú, sértő, lejárató kifejezés alkalmas a személy jóhírnevének megsértésére.
- [10] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:51.§ a) pontja alapján megállapította, hogy az alperesek a felperes személyére vonatkozóan tudatosan és hosszabb időn keresztül sértő, lejárató, valótlan, a jóhírnév csorbítására alkalmas tényt állítottak, illetőleg valós tényeket hamis színben tüntettek fel, amivel megvalósították a jóhírnévhez való személyiségi jog megsértését. A Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében kötelezte az alpereseket elégtétel adására, az általa meghatározott közlemény jogsértés elkövetésével azonos módon történő, ugyanolyan nyilvánosságot biztosító megjelentetésére. A Ptk. 2:52.§ (1) és (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékét a jogsérelem súlyát mérlegelve állapította meg 500.000 forintban. Mérlegelése során figyelemmel volt arra, hogy az alperesek koncepciózusan, több cikkben közöltek valótlan tényállításokat, tüntettek fel valós tényeket hamis színben a felperesről, így a sérelemdíj reparációs és prevenciós céljainak eléréséhez magasabb összeg megállapítása indokolt.
- [11] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek fellebbeztek. Fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérték elsődlegesen olyan módon, hogy a másodfokú bíróság a keresetet utasítsa el és a felperest kötelezze perköltség megfizetésére. Másodlagos fellebbezési kérelmük a sérelemdíj iránti kereset elutasítására, illetve a jóvátételi nyilatkozat megváltoztatásával annak a szövegrésznek a mellőzésére irányult, „amiért szakmailag

megpróbáltuk lejártni, elnézést kérünk tőle”. Perköltségüket az elsőfokú eljárásban csatolt költségjegyzékre és annak mellékletére utalással számították fel. A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 369.§ (3) bekezdés c) pontjában jelölték meg. Megsértett jogszabályhelyként a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12.§ (1) bekezdésére, illetve a Ptk. 2:42.§ (1) bekezdésére, 2:51.§ (1) bekezdés a) és c) pontjára hivatkoztak.

- [12] Állították, hogy a hivatkozott cikkben a felperes személyiségi jogát, jóhírnevét nem sértették meg, figyelemmel arra is, hogy a felperes közszereplőnek minősült a cikk megjelenésének idején, amit az elsőfokú bíróság meg is állapított. Hangsúlyozták, hogy hátrány bekövetkezését nem igazolta a felperes, őt a peradatok szerint ügyvédi működése körében sérelem, hátrány nem érte, az általa felajánlott bizonyítás alapján ügyfeleinek száma nőtt.
- [13] Hivatkozásuk szerint a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 84.§ (1) bekezdés c) pontjához kapcsolódó, de a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés c) pontjának alkalmazása során is követendő bírói gyakorlat szerint nem kötelezhetőek a jogsértés elismerésére vagy sajnálkozás kifejezésére, bocsánatkérésre. A sajnálkozásra vagy megbánásra mint szubjektív emberi érzés kifejezésére nem természetes személy egyébként sem képes.
- [14] A perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést is támadták, kifogásolva, hogy az elsőfokú bíróság a perköltséget a Pp. 83.§ (2) bekezdését megsértve nem a pernyertesség-pervesztesség arányában állapította meg.
- [15] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Arra hivatkozott, hogy ügyvédi minősége miatt nem tekinthető közhatalmat gyakorló személynek, sem közszereplő politikusnak. Hangsúlyozta, hogy a botrányhős kifejezés, és a szakmai lejárata is sérelmes számára. Példákat sorolt ügyvédek által elkövetett bűncselekményekről, mely botrányokról az alperesek nem tudósítottak, helyett őt minősítették alaptalanul botrányhősnek. Előadta, hogy 2020 őszén előrehaladott tárgyalásokat folytatott egy ügyvédi társuláshoz való csatlakozásáról, ami nem jött létre, a vele szembeni elutasítást a résztvevők az alperesi oldal lejárato cikkeivel magyarázták.
- [16] A fellebbezés kisebb részben alapos.
- [17] A másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörét a Pp. 370.§ (1) bekezdésében írtak szerint, a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között gyakorolta, ennek megfelelően azt vizsgálta, hogy a fellebbezésben megjelölt anyagi jogi szabályok megsértése miatt szükséges-e eltérő jogi következtetés levonása.
- [18] Az alperesek fellebbezésük tartalmából következően mindenekelőtt arra hivatkoztak, hogy a felperest a perbeli cikk vonatkozásában a Ptk. 2:42.§ (1) bekezdésében lefektetett személyiségi jogvédelem – személyiségi jogsértés hiányában – nem illeti meg.
- [19] Ebben a körben a másodfokú bíróság elsősorban azt hangsúlyozza, hogy a bíróság a hírportál Szerkesztőségét az I. rendű alperes perbeli részvétele mellett a felperes ügyvédként tanúsított magatartására vonatkozó cikkbeli tényállítás miatt helyreigazításra kötelezte. A sajtó-helyreigazítási perben született korábbi ítélet ugyan nem minősül a jelen per szempontjából ítélt dolognak, de bizonyítékként annak eredménye figyelembe vehető, ahogyan azt az elsőfokú bíróság meg is tette. A sajtó-helyreigazítás egyéb funkciói mellett a személyiségi jogok védelmének egyik sajátos eszköze arra az esetre, amikor a személyiségi jogok (főként a jóhírnév) megsértését tömegtájékoztatási eszközök útján valósítják meg, így a sérelmezett közleményt azonos módon, azonos mérce alapján kell értelmezni a személyiségi jogi és a sajtó-helyreigazítási perekben (Kúria Pfv.IV.21.311/2018/11, Pfv.II.20.886/2019/14. szám). Erre figyelemmel az elsőfokú bírósághoz hasonlóan a másodfokú bíróság sem látott indokot

arra, hogy a valótlan tényállítás megtörténtének kérdésében a sajtó-helyreigazítási per eredményétől eltérően foglaljon állást.

- [20] A sajtó-helyreigazítás alapja a közlés valótlanlansága, a jóhírnév megsértéséhez a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése alapján az is szükséges, hogy az állítás sértő legyen. Ez a perbeli esetben kétségtől megvalósult azzal az állítással, hogy a felperes (tudatosan vagy a szükséges ismeretek hiányában) megsértette az ügyvédekre vonatkozó etikai alapelveket.
- [21] A sajtó-helyreigazítási eljárásnak természetesen nem lehetett tárgya a felperes által a jelen eljárásban kifogásolt, a címben szereplő „botrányhős” kifejezés. A „botrányhős” azonban egyértelműen véleménynyilvánításnak, és nem tényállításként minősíthető (PK. 12. sz. állásfoglalás), a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése alapján nem a jóhírnév megsértését eredményezheti. Miután pedig a felperes, mint megyei önkormányzati képviselő a fellebbezési ellenkérelmében írtakkal ellentétben közszereplő, közéleti szereplőként a markáns véleménynyilvánításokat is köteles elűzni. Az ilyen jellegű értékelés a véleménynyilvánítási szabadság körébe esik. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) számú határozata szerint a véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, mégpedig függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. A véleménynyilvánítás szabadsága ugyanakkor csak a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát foglalja magában, az alkotmányos védelem nem vonatkozhat a tények meghamisítására. Az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) számú határozatában leszögezte, hogy a politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme a közügyekben megfogalmazott értékítéletekre is vonatkozik.
- [22] A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel az elsőfokú bírósággal azonos jogi következtetést vont le a személyiségi jogsértés megtörténtének kérdésében, de eltérően értékelte a jogsértés mibenlétét. A Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti jogkövetkezmény alkalmazása körében a megállapítást olyan módon kell megtenni, hogy egyértelműen azonosítható legyen, a sérelem mely magatartás folytán (a jóhírnév sérelme esetén mely közlések miatt) állt elő. A tágabb körülírás, vagy a sérelmezett közlés fellelhetőségének, forrásának megjelölése nem elégséges, így nem kielégítő az elsőfokú bíróságnak az a megoldása sem, mellyel a jogsértő tartalmú cikke, annak egészére utalással határozta meg a jogsértést. Egyrészt emiatt, másrészt pedig a felperes által kifogást tartalom részben eltérő megítélése miatt szükségessé vált a megállapítás elsőfokú bíróságától eltérő és annál részletesebb megfogalmazása, amit a másodfokú bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint végzett el.
- [23] Indokoltnak látta a másodfokú bíróság az elégtételadás szövegének a fentieknek megfelelő pontosítását is, hogy a tárgyyszerű és egyértelmű megfogalmazás folytán e jogintézmény a rendeltetését betölthesse. A Ptk. 2:51.§ (1) bekezdése c) pontja alapján az elégtételadás keretében a sérelmet szenvedett személy erkölcsi jóvátételt, általában olyan tartalmú nyilatkozat közzétételét követelheti, amely a jogsértés megtörténtét tudatosítja azzal a személyi körrel, amely előtt őt a sérelem érte. Az elégtételnek a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdése c) pontja szerint megfelelőnek kell lennie, ami abban az esetben valósulhat meg, ha az igazodik az elkövetett jogsértéshez, nem tartalmaz azonban annak szubjektív értékelésére utaló kifejezéseket (a perbeli esetben ilyennek minősíthető a lejárata). Egyetértett a másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakkal annyiban, hogy a sajnálkozás, bocsánatkérés mint érzés, tudattartalom nem kényszeríthető ki, így az elégtételadó nyilatkozatból ezt is mellőzte. Szükségtelennek ítélte továbbá a közlésnek a sérelemdíjra kötelezésre, mint a személyiségi jogsértés egy másik szankciójára történő kiterjesztését is.
- [24] Az alperesek fellebbezése a Ptk. 2:52.§-ának megsértésére való hivatkozást is magában foglalta azáltal, hogy a felperest ért sérelem, hátrány bekövetkezését, bizonyítottságát, mint a sérelemdíjban való marasztalás alapját vitatták. Ahogy arra a másodfokú bíróság már a

perbeli ügyben hozott Pkf.VI.25.004/2019/4. számú végzésében is utalt, a személyiségi jogsértés esetén a sérelem bekövetkezését mintegy vélelmezni kell. A nem vagyoni kár sérelemdíjjal történő felváltásának lényege éppen a bizonyítási teher súlypontjának elmozdítása volt azáltal, hogy a sértett igényérvényesítésének többé nem feltétele a hátrány bizonyítása. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjban történő marasztalással tehát a Ptk. 2:52.§ (1) bekezdését nem sértette meg. Miután pedig az alperesek a Pp. 369.§ (3) bekezdés d) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlását nem kérték, a sérelemdíj összegének leszállítására irányuló fellebbezési kérelmet nem terjesztettek elő, annak indokait nem adták elő, a másodfokú bíróság a sérelemdíj összegét sem bírálta (bírálhatta) felül.

- [25] A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az elsőfokú bíróság a perköltségviselésre vonatkozó döntésével sem sértett jogszabályt, mivel a perben a Pp.-nek nem az alperesek által hivatkozott 83.§ (2) bekezdését, hanem a 83.§ (3) bekezdését kellett alkalmazni. Ebből következően a másodfokú bíróság a Pp. 382. § (6) bekezdése és a Pp.102. § (1) bekezdése alapján mellőzte a felperesnek a feljegyzett kereseti eljárás illeték megfizetésére kötelezését.
- [26] A kifejtett indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján részben – a jogsértés megállapítására és az elégtételadó közlemény tartalmára nézve – megváltoztatta, meghatározta a jogsértést és pontosította az alperesek által közzeendő elégtételadás szövegét, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [27] Az alperesek fellebbezése alapvetően sikertelen volt, így a Pp. 83.§ (1) bekezdése értelmében a felperes perköltségét meg kell téríteniük a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése szerint.
- [28] A fellebbezés sikertelensége miatt a másodfokú bíróság a Pp. 101.§ (1) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése szerint alkalmazandó 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alpereseket a meg nem fizetett fellebbezési eljárás illeték állam javára való megfizetésére.
- [29] A fellebbezést a másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Pécs, 2021. február 25.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Kovács János s.k. bíró